

Verslag concept

Commissie Economie, Energie en Bestuur

Datum	:	11 februari 2019
Commissievoorzitter (plv.)	:	mw. R. Kocken
Commissiegriffier	:	mw. M. de Zwart
Telefoonnummer/e-mail	:	023-5143756/zwartm@noord-holland.nl

Aanwezig:			
	Commissievoorzitter (plv.)		mw. R. Kocken
	Commissiegriffier		mw. M. de Zwart
5	Leden van de commissie	VVD	dhr. M.R.F. Wieseahn
		D66	mw. S. Klaassen, dhr. Buijtendorp
		PvdA	mw. Doevendans, mw. C. van Rooij, dhr. N. Papineau Salm
		PVV	--
10		SP	dhr. J. Haijen
		CDA	mw. W. van Andel
		GroenLinks	dhr. A. Hietbrink, dhr. J. Gringhuis
		PvdD	dhr. A. van Liere
		50PLUS	mw. O. de Meij
15		CU/SGP	dhr. M.C.A. Klein (deels)
		ONH	dhr. B.I.M. Bouberg Wilson
	Gedeputeerden		dhr. J. van der Hoek, dhr. A. Tekin
	Notulist		Verslagbureau Moneypenny/mw. H. Mutsaerts
20	Afwezig met bericht		CdK, gedeputeerde Bond, mw. I. Bezaan (PVV), mw. Z. Pels (GL), mw. F.M. Lagerveld (VVD), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M. Klein (CU/SGP), dhr. F. Zoon (PvdD), mw. C. Boelhauer (SP), dhr. F. de Groot (D66), dhr. P. de Kam (CDA)

25 Agenda

1. Opening en mededelingen
- 30 2. Inloophalfuur
3. Vaststellen agenda, verslag van 21 januari 2019, lange termijnagenda en moties- en toezeggingenlijsten

Pagina 2

- 35 4. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
5. Rondvraag portefeuille dhr. Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 40 6. B-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop (algemeen) en Archieven (Van der Hoek)
- 6.a. Klimaat: Brief van GS aan PS inzake Ontwerp van het Klimaatakkoord
- 6.b. Rondvraag portefeuille dhr. Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
- 45 6.c. Cultuur: Brief GS aan PS inzake uitwerking motie 47-2018 culturele instellingen en evenementen (B-agenda EEB 11/2/2019)
- 6.d. Erfgoed: verzoek tot agendering Adempauze sloop stolpen (op verzoek van D66, PvdA, GL, VVD en CDA wordt dit punt geagendeerd)
- 50 7. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
8. Sluiting
- 55 9. C-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies algemeen (Bond)
- 9.a Economie: Brief GS aan PS inz. Resultaat Breedband buitengebied Noord- Holland (C-agenda EEB 11 februari 2019)
- 60 9.b Economie: Brief GS aan PS inz. Evaluatie detailhandelsbeleid 2015-2020 (c- agenda EEB 11-2-2019)
10. C-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop (algemeen) en Archieven (Van der Hoek)
- 65 10.a Circulaire economie: Brief GS aan PS inz. Voortgangsrapportage Actieagenda Circulaire Economie 2017-2020 (C-agenda EEB 11 februari 2019).
- 10.b Energie: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling Warmtetransitie in de gebouwde omgeving (C-agenda EEB 11-2-2019 en C-agenda R&W 25-2- 2019)
- 10.c Erfgoed: Brief GS aan PS inz. Definitieve herijking provinciaal erfgoedregister in de gemeente Hollands Kroon (C-agenda EEB 11-2-2019)
- 70 11. C-agenda Recreatieschappen en Onderwijs en Arbeidsmarkt (Tekin)
12. C-agenda Communicatiebeleid, integriteit, PS/GS zaken, juridische zaken en intern. betrekkingen/public affairs
- 75 13. C-agenda Algemeen
- 13.a Ruimte: Lakmoesproef voor het omgevingsbeleid (Raad voor de leefomgeving en infrastructuur) (C-agenda R&W, NLWM, EEB en M&F)
- 80 13.b Europastrategie: Brief GS aan PS rapportage 2018 Europastrategie Noord- Holland (C-agenda M&F en EEB 11-2-2019, NLWM en R&W 25-2-2019)

- 13.c Heel PS: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht januari 2019 (c- agenda M&F en EEB 11-2-2019 en NLWM en R&W 25-2-2019)

85

90

95

100

105

110

Agenda

1. Opening en mededelingen

115

De **voorzitter** opent de laatste commissievergadering EEB van deze Statenperiode om 19.00 uur en heet alle aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de CdK en gedeputeerde Bond, de heer Zoon (PvdD), mevrouw Bezaan (PVV), de heer Kaptheijns (PVV), mevrouw Lagerveld (VVD) en de heer Klein (CU/SGP). Op 28 februari a.s. in de avond staat het afscheid van de commissie gepland.

120

Gedeputeerde **Van der Hoek** meldt dat GS op 29 januari hebben besloten om als aandeelhouder toe te treden tot SolaRoad. Niet alleen de provincie wordt aandeelhouder, maar ook Strukton, een van de partijen in het consortium die ook heeft meegewerkt aan de pilot fietspad Krommenie en aan de pilot zwaar verkeer in de Haarlemmermeer en Zuid-Holland. Strukton neemt voor 20% deel en de provincie en TNO beide voor 40%. De bijdrage van de provincie aan de bv bedraagt nu 400.000 euro in plaats van 500.000 euro waar eerder sprake van was. Op 14 of 15 februari vindt de formele toetreding van de provincie plaats. **Na de**

125

130 verkiezingen zal in de commissie verder worden gesproken over SolaRoad. Hiertoe nemen GS
het initiatief.

De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt wat er gebeurt met de 100.000 euro die wel zijn gereserveerd.

135 Gedeputeerde **Van der Hoek** meldt dat na de splitsing de inhoudelijke rol van SolaRoad aan de
gedeputeerde Mobiliteit wordt toegekend. Hij zal schriftelijk toelichten hoe wordt omgegaan
met het bedrag van 100.000 euro.

De heer **Klein** (CU/SGP) pleit ervoor het onderwerp SolaRoad te behouden voor de portefeuille
Duurzaamheid.

140

2. Inloophalfuur

Er zijn geen insprekers.

145 3. Vaststellen agenda, verslag 21 januari 2019, lange termijnagenda en moties- en
toezeggingenlijsten

Agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

150 Verslag 21 januari 2019

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Strategische Statenagenda

Er zijn geen opmerkingen of vragen.

155

Moties- en toezeggingenlijsten

De lijsten wordt voor kennisgeving aangenomen.

160 4. Rondvraag portefeuille dhr. Van Dijk en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke
aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

165 5. Rondvraag portefeuille dhr. Bond en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke
aangelegenheden en Europa

De heer **Haijen** (SP) constateert dat op 66 ha van het voormalige Distriportterrein dat nu nog
bestemd is als bedrijventerrein maar voor agrarische doelen in gebruik is, zonnepanelen
worden geplaatst en dat de bestemming van het terrein omgezet wordt in agrarisch. In
170 dagblad Trouw zijn meerdere artikel geplaatst waarvan de teneur is dat de provincies allemaal
een tandje bij moeten zetten voor het realiseren van de doelstellingen NNN. Dit is een
uitgelezen kans om aan deze oproep in Trouw gehoor te geven. Actiegroepen en bewoners
waren en zijn tegen bebouwing van het terrein maar zijn ook tegenstander van zonneakkers.
175 Is het mogelijk dat het gebied een dubbelbestemming krijgt van enerzijds agrarisch en
anderzijds toevoegen aan NNN zodat er geen zonneakkers worden aangelegd?

De voorzitter zegt toe dat gedeputeerde Bond deze vraag schriftelijk zal beantwoorden.

- 180 6. B-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele
Infrastructuur, Inkoop (algemeen) en Archieven (Van der Hoek)
6.a. Klimaat: Brief van GS aan PS inzake Ontwerp van het Klimaatakkoord

185 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) ondersteunt de visie van GS evenals de brief met kenmerk 1128753 van GS aan PS waarin wordt gemeld dat geen enkele vorm van energieopwekking bij voorbaat wordt uitgesloten en dat de invulling van de taakstelling met andere innovatieve vormen van energieopwekking wordt opengehouden.

190 De heer **Van Liere** (PvdD) vindt het belangrijkste breekpunt of de provincie met het voorgestelde pakket bijdraagt aan de doelstelling van 1,5 graad en daar bestaan twijfels over. Is het pakket wel ambitieus genoeg? Er zijn genoeg scenario's beschikbaar en een groot deel daarvan kan ertoe leiden dat de CO₂-doelstellingen wel gehaald worden, maar dat het klimaat alsnog 3 graden zal opwarmen. De vraag aan het IPO is of men met dit pakket eerlijk bijdraagt aan de doelstelling van de CO₂-reductie zodat men binnen 1,5 graad blijft.

195 Mevrouw **Van Andel** (CDA) onderschrijft de inhoud van de brief van GS aan PS. Enerzijds staat men voor de opgave, anderzijds moet het wel betaalbaar, haalbaar en uitvoerbaar zijn, want anders gebeurt er niets. De wens om de doelstelling in 2030 te halen, mag niet leiden tot het overslaan van te veel stappen. Er is niets afgesproken over het klimaatakkoord en de discussies door de volksvertegenwoordigers moeten allemaal nog gevoerd worden en ook
200 moeten zij nog een besluit nemen. Daarom wordt de organisatie opgeroepen om nog niet te veel op de toekomst vooruit te lopen met allerlei veronderstellingen en aannames ten aanzien van het wel of niet continueren van geldende regelgeving.

205 Mevrouw **Klaassen** (D66) vraagt of de ruimtelijke kaders van de provincie in de RES'en leidend zijn of dat dat de Omgevingsvisie is.

210 Mevrouw **Van Andel** (CDA) vindt 'leidend' niet het juist woord, maar de RES'en moeten wel meegenomen worden, evenals ruimte en betaalbaarheid. Alle huidige regels blijven gelden totdat er nieuwe zijn afgesproken en vastgelegd.

De heer **Wieseahn** (VVD) meldt dat in de laatste PS-vergadering van 4 februari jl. door de VVD is opgeroepen tot het zoeken van de verbinding met alle betrokken partijen, ook op regioniveau. De oproep van de PvdD om nu al een grotere inzet te plegen, past hier niet bij.

215 De heer **Van Liere** (PvdD) vraagt of de VVD ernaar streeft om binnen de 1,5 graad te blijven.

De heer **Wieseahn** (VVD) onderschrijft de doelen van het Klimaatverdrag van Parijs.

220 De heer **Van Liere** (PvdD) stelt daarom voor om het uitvoeringskader te toetsen.

De heer **Wieseahn** (VVD) meent dat men in Noord-Holland en richting de landelijke politiek tot een pragmatische oplossing moet komen, zodat er echt verschil wordt gemaakt. De suggestie van de PvdD zal wellicht geen breed draagvlak krijgen in PS, want iedereen weet dat dit het niet gaat halen.

225

De heer **Van Liere** (PvdD) heeft helemaal niet de ambitie een voorstel te doen wat de VVD realistisch, uitvoerbaar en haalbaar vindt, maar om de planeet te behouden voor toekomstige generaties. De PvdD kiest voor een andere invalshoek.

230

De heer **Wiesehahn** (VVD) herhaalt dat de VVD de landelijke doelen onderschrijft maar over de wijze om deze doelen te behalen, kan men van mening verschillen. Echter alle opties die kunnen bijdragen aan het halen van de CO₂-reductie moeten op tafel blijven. In de stukken van het klimaatakkoord staat dat er jaarlijks een klimaatenergieverkenning komt als basis om in oktober de stand van zaken te toetsen. Dit tijdstip valt samen met de beleidswijzigingen in

235

de begrotingscyclus van de provincie. Daarom zou het handig zijn om de resultaten van deze klimaatenergieverkenning twee maanden eerder beschikbaar te hebben, zodat de uitkomsten verwerkt kunnen worden in de eigen begrotingscyclus. Graag een reactie van de gedeputeerde en van de fracties. De VVD ondersteunt de conclusie van GS, maar helaas mist men het

240

alternatief van kernenergie/thorium – hoewel een meerderheid van PS tegenstander is – en om daar middelen en onderzoekscapaciteit voor beschikbaar te stellen, teneinde de doelen in 2050 te kunnen behalen.

245

De heer **Haijen** (SP) constateert dat de VVD eerder heeft aangegeven dat er geen plannen moeten worden gepresenteerd waar geen draagvlak voor is. Waarom wordt dan nu kernenergie/thorium voorgesteld aangezien bekend is dat hier geen draagvlak voor is.

250

De heer **Wiesehahn** (VVD) doet geen voorstel, maar maakt er enkel gewag van. De CO₂-heffing voor de industrie: in het Klimaatakkoord staat vermeld dat gewerkt gaat worden met CO₂-reductieplannen voor de industriële bedrijven en dat wordt ondersteund door de VVD.

Een CO₂-heffing en een mogelijk scherpere normstelling op Europees vlak in het verlengde van de ETS is bespreekbaar, maar om alleen in Nederland voor de industrie een extra CO₂-heffing te introduceren lijkt buitengewoon onverstandig. Voorgesteld wordt dat PS hier afstand van nemen.

255

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) vraagt aan welke oplossing de VVD denkt om de kosten eerlijk te verdelen wanneer het bedrijfsleven/grootverbruikers niet meegenomen worden.

260

De heer **Wiesehahn** (VVD) vindt dit een valse tegenstelling, want het bedrijfsleven is voor de economie een hele belangrijke schakel die heel veel werkgelegenheid biedt en waar veel mensen van afhankelijk zijn. Daar moet men dus heel zuinig op zijn.

265

Mevrouw **Klaassen** (D66) refereert aan het bestuurslastenonderzoek dat wordt uitgevoerd. Hoe ziet de VVD dit onderzoek met het oog op de timing? 2021 is erg laat mede met het oog op het feit dat er al eerder besluiten moeten worden genomen.

270

De heer **Wiesehahn** (D66) vindt het ook onhandig om deze cijfers pas te presenteren als de uitvoering al gestart is. De VVD is voorstander van het eerder op tafel krijgen van deze cijfers.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) constateert dat ook GS in de brief aangeven dat er eigenlijk geen besluit kan worden genomen wanneer deze cijfers nog niet bekend zijn.

De **voorzitter** verzoekt de fracties te reageren op het voorstel van de VVD om de klimaatenergieverkenning een aantal maanden naar voren te halen. Zij concludeert dat de meerderheid dit voorstel ondersteunt.

275

De heer **Gringhuis** (GL) kijkt uit naar de doorrekening van het klimaatakkoord. Het pleidooi van de PvdD wordt ondersteund, namelijk dat dit pakket moet leiden tot een reductie en maximaal 1,5 graad opwarming. GL is het eens met de stelling van GS dat er op Europees niveau een level playing field voor de industrie moet zijn, mits de ambities gehandhaafd blijven. Wanneer andere lidstaten zich niet aan de klimaatdoelstellingen houden, dan mag dit voor Nederland geen reden zijn om lager in te gaan zetten. Delen GS dit standpunt? GL wil graag een visie zien op de toekomstige energiemix als handvat voor de verduurzaming van de energie. Er moet in de visie worden opgenomen dat er zoveel mogelijk wordt ingezet op zonne- en windenergie op zee en op land. GL is het daarom niet eens met het voorbehoud van GS bij de opgave hernieuwbaar op land. GL kan zich wel vinden in de uitspraak op pagina 155 ontwerp-klimaatakkoord, punt a.1, hoofdstuk hernieuwbaar op land. Hij citeert de betreffende tekst waaruit blijkt dat overheden en partijen zich moeten inzetten om hernieuwbare energie op land mogelijk te maken. Dat betekent niet dat er overal windturbines geplaatst moeten worden, maar er is dus veel meer mogelijk dan nu wordt verondersteld. Kunnen GS bevestigen dat zij hier op deze manier aan mee gaan werken? Kunnen PS alleen voor of tegen het klimaatakkoord stemmen of kunnen er nog wijzigingen in het klimaatakkoord worden aangebracht?

295

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) leest in de brief van GS dat zij het enkel inzetten op zon en wind om de doelstelling van 35 TWh te realiseren, geen goed idee vinden en dat zij daarvoor een andere werkwijze prefereren. Hij heeft al eerder gepleit om geen enkele vorm van energieopwekking uit te sluiten. Hoe denkt GL hierover?

300

De heer **Gringhuis** (GL) vindt dat zoveel mogelijk energie met zon en wind moet worden opgewekt. Als dit onvoldoende blijkt, dan moeten andere methoden ingezet worden, maar dat moet tegen die tijd beoordeeld worden.

305

De heer **Wiesehahn** (VVD) vraagt of GL Noord-Holland eerst helemaal vol wil zetten met windmolens en zonneparken voordat een andere mogelijkheid van energieopwekking wordt overwogen.

310

De heer **Gringhuis** (GL) constateert dat GS in de brief aangeven dat alle belangen gewogen moeten worden bij de opwekking van energie, maar deze zin insinueert volgens GL dat er zo weinig mogelijk zon en windenergie op land opgewekt moet worden, terwijl GL van mening is dat moet worden gekeken naar waar ruimte is om zon en wind op land te realiseren. Dat betekent niet dat overal waar windmolens geplaatst kunnen worden, dat ook gebeurt, maar wel dat naar de ruimte wordt gekeken.

315

Mevrouw **Klaassen** (D66) sluit zich aan bij de PvdD en de opmerking dat het doel centraal moet staan. Dit pakket moet leiden tot 49% reductie in 2030, maar dat moet men wel waar kunnen maken en daarvoor moet eerst bekend zijn of er voldoende capaciteit, kennis en ruimte bij de provincie aanwezig is. Daarom wordt gevraagd of het bestuurslastenonderzoek naar voren gehaald kan worden of dat GS een appreciatiebrief schrijven met daarin een beschrijving van de voorgenomen plannen. Een lastig punt is de governance, want nog niet is

320 bekend hoe de betrokkenheid van PS wordt vormgegeven. Het gevoel bestaat dat men in
stapjes geïnformeerd wordt, waardoor men achter de informatie aanloopt, terwijl men juist
van de regio's een aanbod verwacht om met hen aan de voorkant van het proces mee te
kunnen denken en niet pas een jaar later. Hoe kan de governance goed geborgd worden? Nu
lijkt het een MRA-plus te worden. De vraag van de VVD over de klimaatenergieverkenning
325 (KEV) wordt ondersteund. Elke vijf jaar wordt het klimaatplan bijgesteld, maar wat is de positie
van PS hierin? Wat zijn precies de bijsturingsmogelijkheden of rol van PS? Hoe wordt
omgegaan met de samenloop met de Omgevingsvisie die gericht is op 2050? Het zou mooi
zijn wanneer deze processen samen kunnen oplopen want hier zitten veel meer
mogelijkheden in en hierin is ook de betrokkenheid van de burger geborgd. Bij het opstellen
330 van de RES moeten partijen zich niet te beperkt voelen door alle bestaande regelgeving. Op de
RES 1.0 kunnen PS invloed uitoefenen en gaan hier uiteindelijk over stemmen, maar wanneer
PS op dat moment wijzigingen zouden willen aanbrengen, dan kan dat zeker tot een jaar
uitstel leiden en dat zou jammer zijn.

335 De heer **Van Liere** (PvdD) benadrukt dat de doelstelling van het Klimaatverdrag van Parijs 1,5
graad is. Moet deze doelstelling niet zwaarder wegen dan de 49% reductie in 2030?

Mevrouw **Klaassen** (D66) gaat ervan uit dat het doel in 2030 moet leiden tot het realiseren van
de doelstelling van het Klimaatakkoord van Parijs in 2050.

340 De heer **Van Liere** (PvdD) gaat er niet zonder meer vanuit dat dit het geval zal zijn. Moet er
niet getoetst worden aan de 1,5 graad?

Mevrouw **Klaassen** (D66) vindt dat men realistisch moet zijn want het aantal knoppen waaraan
345 gedraaid kan worden, is beperkt. De CO₂-uitstoot kan wel beperkt worden, dus die link is
logisch.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) begrijpt het zo dat de provincie als partner meewerkt aan de RES
en dat de kaders van PS over het milieu en van de Omgevingsvisie worden meegenomen in de
350 onderhandelingen. Klopt deze veronderstelling? In de brief van GS over het
bestuurslastenonderzoek staat vermeld dat dit onderzoek pas is afgerond in 2021. Men moet
samenwerken in de energietransitie, dus hoe kan het dat er iets besloten wordt waarvan
niemand op de hoogte is? Hoe kan het IPO zichzelf versterken om tot een plan te komen met
andere partijen?

355 Mevrouw **De Meij** (50plus) is het eens met de eerdere bijdrage van de PVV in PS van 4 februari
jl. De technische briefing voorafgaande aan deze vergadering, leidt tot nog meer angst bij
50plus dat de energietransitie onhaalbaar en onbetaalbaar wordt, want naast de reeds
doorgevoerde verhoging van 55% extra energiebelasting per 1 januari 2019 komen al deze
360 kosten voor de burgers er ook nog bij.

Mevrouw **Klaassen** (D66) leest in het verkiezingsprogramma van 50plus dat de partij
voorstander is van schone energie en dit van harte ondersteunt.

365 Mevrouw **De Meij** (50plus) antwoordt dat 50plus in principe de doelen van het klimaatakkoord
ondersteunt, maar absoluut wel benadrukt dat het haalbaar en betaalbaar moet zijn, want

burgers mogen niet extra belast maar moeten juist meer ontzien worden. De VVD zegt dat er een level playing field voor de industrie moet zijn, maar dat moet er juist voor iedereen zijn.

370 Mevrouw **Klaassen** (D66) constateert dat 50plus niet helemaal op een lijn zit met de PVV en dat 50plus erkent dat er maatregelen moeten worden genomen om klimaatverandering te voorkomen.

375 Mevrouw **De Meij** (50plus) is er voorstander van om realistisch te blijven en de uitvoerbaarheid van alle maatregelen goed in het oog te houden. Hier wordt nu sterk aan getwijfeld, zeker na de technische briefing voorafgaande aan de vergadering. De warmte–infrastructuur wordt de komende jaren volledig op de schop genomen, maar wat is er eigenlijk mis met gas?

380 De heer **Wiesehahn** (VVD) vindt het bijzonder dat 50plus al kennis heeft die nog niet bij anderen bekend is, zoals bij het CPB en PBL.

385 Mevrouw **De Meij** (50plus) antwoordt dat wind op land de afgelopen jaren heel veel weerstand heeft opgeroepen en nu zegt GL dat er nog veel meer windmolens en zonnepanelen bij moeten komen. Hierdoor komt het groene gebied sterk onder druk te staan.

De heer **Wiesehahn** (VVD) deelt de zorgen van 50plus, maar uiteindelijk moet men op basis van wetenschappelijk gegenereerde gegevens een besluit nemen. 50plus gaat uit van emoties en angsten en dat is niet een juiste basis voor verstandig besturen.

390 Mevrouw **De Meij** (50plus) herhaalt de eerder geuite wens om eerst te wachten op doorrekeningen. Het blijkt nu al onhaalbaar te zijn om alle huizen van het gas af te halen en bovendien werkt een warmtepomp onvoldoende in oudere huizen.

395 De heer **Gringhuis** (GL) vraagt GS enkel te kijken naar meer ruimte voor zon en wind op land en wil echt niet elke meter volbouwen.

De heer **Van Liere** (PvdD) vraagt hoe 50plus de 1,5 graad dan wel wil realiseren.

400 Mevrouw **De Meij** (50plus) geeft aan GS mee voor het IPO dat indien mocht blijken dat alle plannen na de doorrekening onhaalbaar en onuitvoerbaar en onbetaalbaar zijn, er moet worden gekeken naar andere mogelijkheden, want mensen moeten wel normaal kunnen doorleven. Warmte en energie zijn basisrechten en hier mag niet aan worden getornd, ook niet om het doel van 1,5 graad te realiseren.

405 De heer **Haijen** (SP) constateert dat wanneer 50% van alle bedrijfsdaken in Noord–Holland worden voorzien van zonnepanelen, er al 1 TWh wordt gerealiseerd. Hij refereert aan de brief van GS aan het IPO en vraagt om een toelichting op het gemelde streven van 50% lokale eigendomsparticipatie. Er wordt door GS benadrukt dat het bedrijfsleven internationaal wel concurrerend moet kunnen blijven met de kostenefficiëntie en betaalbaarheid, maar gezien de
410 recente grote miljardenwinsten van bijvoorbeeld Shell lijkt het nodig om zich zorgen te maken over de concurrentiepositie van het grootkapitaal en het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven – hoewel het grote belang hiervan erkend wordt – moet wel daadwerkelijk en serieus en eerlijk gaan meebetalen aan de energietransitie, want het gaat om een collectieve opgave die niet alleen mag worden afgewenteld op de burger.

415

De heer **Wieseahn** (VVD) constateert dat producenten van fossiele brandstoffen een andere entiteit betreffen dan de reguliere maakindustrie, terwijl de SP alles op een hoop veegt. Dus hopelijk worden GS niet in deze lijn geadviseerd. Is de SP bekend met het ETS-systeem en dat als het prijsverloop van de ETS-rechten wordt gehandhaafd, er in 2030 in totaal 43% CO₂-vermindering is bereikt inclusief de Nederlandse industrie?

420

De heer **Haijen** (SP) is van mening dat ook de industrie een eerlijk aandeel aan de energietransitie moet leveren, want de opgave mag niet afgewenteld worden op enkel de huishoudens en burgers. Het bedrijfsleven dient een eerlijk aandeel te betalen. Hij heeft meer vertrouwen in een CO₂-heffing dan in een ETS-systeem. In de IPO-brief wordt gezegd dat er weinig ruimte is om te investeren in het OV, dit in het kader van de mobiliteitstafel. GS worden opgeroepen om als overheid hier wel fors in te investeren want anders worden de duurzaamheidsdoelstellingen niet gehaald.

425

430

Gedeputeerde **Van der Hoek** neemt de toelichtingen van partijen op hun politieke standpunten voor kennisgeving aan. De doelstelling is 49% en er wordt niet gerekend met 1,5 graad en het is aan PS om de wens in te brengen om een andere meetlat te hanteren. Het Klimaatverdrag van Parijs streeft naar 1,5 graad, maar dit is geen formele afspraak, want iedereen is het erover eens dat de maatregelen haalbaar, betaalbaar en realistisch moeten zijn. De gemeenten moeten aan de voorkant de ruimte krijgen om op het eigen grondgebied na te gaan welke mogelijkheden er zijn om met de RES'en aan de slag te gaan en zich niet onmiddellijk beperkt te laten voelen door bestaande regelgeving. Daarna kan worden getoetst aan welk Rijks- en of provinciaal beleid en/of de regels de plannen raken en of die aangepast moeten worden. Een open houding aan het begin is dus van groot belang, want afwegingen moeten zorgvuldig kunnen worden gemaakt. De KEV wordt niet jaarlijks voorgelegd – wel wordt door het Rijk tussen Prinsjesdag en de begroting de monitoring voorgelegd maar daarop kan niet veel invloed uitgeoefend worden – maar elke twee jaar is er een evaluatie en elke vijf jaar volgt een plan- en actualiseringscyclus op grond van de Klimaatwet, hetgeen met alle partijen is afgesproken.

435

440

445

Ook wordt door de provincie een eigen monitoring uitgevoerd over de staat van de energietransitie. GS zullen bij de uitwerking nog terugkomen op waar er mogelijk dubbelingen zouden kunnen gaan ontstaan tussen de landelijke en provinciale monitoring. De gedeputeerde gaat er bovendien vanuit dat de kans klein is dat op de aanlevering van de KEV-resultaten invloed kan worden uitgeoefend. Noord-Holland zou de enige provincie zijn met dit verzoek en de kans dat anderen zich hierbij aansluiten, wordt niet groot geacht. Mocht de meerderheid van de commissie van mening zijn dat dit thema toch aan het IPO moet worden voorgelegd, dan zal de gedeputeerde dat verzoek natuurlijk uitvoeren. De inzet van GS is om uit te gaan van een level playing field in Europa. Het kan niet zo zijn dat het klimaatdoel bovenliggend is aan alle maatregelen, want belangen zoals van ruimtegebruik en natuurwaarden kunnen in bepaalde situaties zwaarder wegen. Zoals het er nu uit ziet, is het klimaatakkoord nog niet volledig afgerond, maar waarschijnlijk wordt het klimaatakkoord integraal voorgelegd en PS kunnen ja of nee zeggen, tenzij een meerderheid van de provincies zich uitspreekt voor andere oplossingen. GS zullen geen eigen appreciatiebrief formuleren want het bestuurslastenonderzoek is essentieel om het te kunnen waarderen. PS kunnen wel iets zeggen over de RES 1.0. De afstemming tussen PS en GS over

450

455

460

de uitwerking zal nader bestudeerd worden, mede naar aanleiding van het rekenkameronderzoek. De programmamanagers van RES Noord-Holland-Noord en Noord-Holland-Zuid horen als eerste in hun contacten over de plannen van de gemeenten en op

basis daarvan worden PS geïnformeerd over de RES'en en kunnen GS hier een mening over geven. Rond het klimaatakkoord zijn twee structuren van toepassing, enerzijds de normale IPO-structuur waarbij alle besluiten eerst aan een IPO-adviescommissie met alle gedeputeerden worden voorgelegd waarna het bestuur het besluit neemt en anderzijds is er rond het klimaatakkoord een aparte structuur gecreëerd met kerndelegaties. Hier is besloten om aan te haken bij het bestuurslastenonderzoek van de VNG zodat het in een keer kan worden meegenomen. Deze gezamenlijke aanpak leidt ertoe dat het bestuurslastenonderzoek niet zoals verwacht, in 2019 zal zijn afgerond. In antwoord op 50plus wordt gemeld dat gewacht wordt op de doorrekeningen waaruit zal blijken wat onhaalbaar en/of onbetaalbaar zal zijn.

Mevrouw **De Meij** (50plus) vraagt op basis van welke criteria wordt beoordeeld of maatregelen haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn.

Gedeputeerde **Van der Hoek** antwoordt dat het gaat over het toetsen van of de lasten te dragen zijn en hoe deze verdeeld worden en of het proces wel of niet snel genoeg gaat, maar uiteindelijk besluit de meerderheid in PS. De 50% maatschappelijke acceptatie betreft bewonerscollectieven, gemeenten en omgevingsfondsen, dat is dus een breed kader.

Tweede termijn

De heer **Gringhuis** (GL) legt aan PS de suggestie voor om een Europees level playing field voor de industrie te hanteren en dat het verlagen van de ambities door een van de lidstaten niet tot vertraging of verlaging van de ambities in Nederland mag leiden.

De **voorzitter** legt deze vraag aan de commissie voor maar enkel de PvdD ondersteunt deze stelling. Partijen kunnen hun specifieke reactie geven in de tweede termijn.

De heer **Wieseahn** (VVD) kan zich niet voorstellen dat er partijen in het IPO zijn die tegenstander zijn van het naar voren halen van de data van de monitoring en de jaarlijkse en vijfjaarlijkse rapportages gelijk te trekken met de cycli van de lagere overheden, zodat men de data tijdig kan verwerken in de eigen begroting en men niet hoeft te wachten tot de volgende begrotingscyclus.

Mevrouw **Klaassen** (D66) is meer gerustgesteld omdat er volgens de gedeputeerde wordt gekeken naar adaptief beleid en dat er discussie wordt gevoerd over het kunnen stellen of aanpassen van de kaders. Ook de nauwe betrokkenheid van PS bij de RES heeft tot meer geruststelling geleid. Zij verzoekt meer duidelijkheid over de mogelijkheid om het bestuurslastenonderzoek toch te vervroegen.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) sluit zich aan bij D66 ten aanzien van het bestuurslastenonderzoek. De planning voor 2019 moet gehandhaafd blijven.

Gedeputeerde **Van der Hoek** meldt dat de monitoring over landelijke uitkomsten gaat en er zijn geen regionale gegevens beschikbaar. Gezien het bredere verband wordt verwacht dat het niet mogelijk is om de gegevens en data van de jaarlijkse en vijfjaarlijkse monitoringrapportages eerder aan te leveren. Aangezien de meerderheid van de fracties hier voorstander van is, zal dit verzoek in de reactie van GS aan het IPO worden opgenomen. Het

bestuurslastenonderzoek kan door het IPO helaas niet eerder worden aangeleverd dan 2021, maar erkend wordt dat het niet handig en efficiënt is en dat het kan leiden tot onduidelijkheid bij de besluitvorming over het klimaatakkoord. Wanneer de commissie in meerderheid van mening is dat de tekst in de brief over het bestuurslastenonderzoek aangescherpt moet worden omdat het niet enkel gaat om het uitspreken van de zorgen en dat dit onderzoek afgerond moet zijn alvorens PS kunnen besluiten, dan zullen GS dit meenemen.

De **voorzitter** brengt deze vraag in stemming. Zij concludeert dat de meerderheid van de commissie voorstander is van aanscherping van de tekst.

Gedeputeerde **Van der Hoek** zegt toe het verzoek van PS mee te nemen in de brief aan IPO.

6.b. Rondvraag portefeuille dhr. Tekin en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

6.c. Cultuur: Brief GS aan PS inzake uitwerking motie 47–2018 culturele instellingen en evenementen (B-agenda EEB 11/2/2019)

De heer **Buijtendorp** (D66) steunt het voorstel van GS. Voorgesteld wordt om een prijsvraag in het leven te roepen voor het stimuleren van duurzaam en energetisch erfgoed. De motie kan als afgedaan worden beschouwd.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) dankt voor het goede voorstel. Wat is de reden om bij evenementen de provinciale subsidie gelijk te stellen aan de gemeentelijke subsidie en waarom niet maximaal 50% cofinanciering namens de provincie toe te kennen? Toonaangevende musea zijn nu in staat om te gaan verduurzamen. Hopelijk kunnen ook kleinere evenementen in de regio aan de criteria voldoen om voor deze subsidie in aanmerking te komen, zoals de Paasveententoonstelling in Schagen. Er staat vermeld dat het een eenmalige impuls betreft. Daarom wordt voorgesteld om hieraan het woord 'vooralsnog' toe te voegen, zodat er voor de nieuwe coalitie ruimte ontstaat om andere afspraken te maken.

De heer **Wiesehahn** (VVD) hoopt dat het CDA ook van mening is dat provinciale middelen vooral zodanig moeten worden ingezet dat er regionale effecten ontstaan en niet dat elk klein evenement wordt gesubsidieerd.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) ondersteunt het standpunt van de VVD, maar een evenement zoals de Paasveententoonstelling in Schagen, trekt ook veel bezoekers uit de regio aan.

De heer **Wiesehahn** (VVD) ondersteunt het voorstel. De motie kan als afgedaan worden beschouwd.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) ondersteunt het voorstel. De motie kan als afgedaan worden beschouwd

De heer **Van Liere** (PvdD) vindt een Paasveententoonstelling niet passen in de subsidieregeling en ook niet in de geest van de motie.

560 De heer **Hietbrink** (GL) stelt voor de uitvoeringsregeling in te voeren en daarna kan de nieuwe coalitie de regeling nader beoordelen of er meer geld voor beschikbaar stellen. Waarom wordt een plafond van 300.000 euro gehanteerd?

565 De heer **Bouberg Wilson** (ONH) ondersteunt het bestendigen van deze regeling in de volgende bestuursperiode.

Mevrouw **De Meij** (50plus) sluit zich hierbij aan. Regionale effecten zijn niet absoluut noodzakelijk, ook gemeenten moeten een beroep kunnen doen op de regeling.

570 Gedeputeerde **Van der Hoek** dankt voor de positieve reacties. Het toevoegen van het woord 'vooralnog' is een politiek besluit – waarover eventueel bij de coalitieonderhandelingen nader overlegd kan worden – en dat is niet aan GS want zij voeren enkel een regeling uit. Wanneer de regeling wordt opengesteld, dan zal er een persmoment georganiseerd worden om de regeling onder de aandacht te brengen. GS streven ook draagvlak bij de gemeenten na,
575 daarom wordt de provinciale subsidie gelijkgesteld aan de gemeentelijke subsidie. Wanneer gemeenten daarom vragen, kan ambtelijk advies worden gegeven over het gebruik kunnen maken van de regeling en om te adviseren over het kunnen voldoen aan de criteria. Het bedrag van 300.000 euro is deels arbitrair tot stand gekomen, maar het totale bedrag van 2 miljoen euro is gelimiteerd zodat meerdere musea er evenredig gebruik van kunnen maken
580 met een substantieel bedrag. GS stellen de uitvoeringsregeling vast en mocht er straks door de nieuwe coalitie een structurele regeling van gemaakt worden, dan kan na een evaluatie naar bevind van zaken het bedrag door GS worden aangepast c.q. verhoogd.

585 De **voorzitter** sluit de beraadslagingen en zal het presidium adviseren dat de motie als afgedaan kan worden beschouwd.

6.d. Erfgoed: verzoek tot agendering Adempauze sloop stolpen (op verzoek van D66, PvdA, GL, VVD en CDA)

590 De heer **Buijtendorp** (D66) constateert dat er veel goed geregeld is voor de stolpen maar nog steeds worden gemiddeld twee stolpen per jaar gesloopt en in sommige gevallen is dat ten onrechte. Daarom dient eerst een herbeoordeling plaats te vinden wanneer een eigenaar het voornemen heeft om tot sloop over te gaan. Daartoe wordt voorgesteld een adempauze van 6 weken in te bouwen na de melding van het voornemen tot sloop zodat de eigenaar de kans
595 krijgt om zich alsnog te bedenken, want pas na 6 weken kan er dan inderdaad gesloopt worden. Graag een reactie van GS. In de Leidraad Landschap en Cultuur staan stolpen in een stolpenlint opgesteld en de vraag is of deze stolpen ook beschermd moeten worden door uitbreiding van de beschermingsstatus. Om hoeveel stolpen gaat het? Is het mogelijk om hele oude stolpen bijvoorbeeld ouder dan 1600, ook onder het beschermingsregiem te laten
600 vallen?

Gedeputeerde **Van der Hoek** antwoordt dat een aantal zaken al in gang is gezet maar de vraag is of de commissie voorstander is van aanscherping van de regels. Het inlassen van een adempauze bemoeilijkt het slopen van een stolp. Eerst kan dan worden bepaald wat de
605 waarde is van de stolp en kan worden nagegaan of er bijvoorbeeld stijlkamers aanwezig zijn. Hierover is de gedeputeerde met gemeenten in gesprek of dit op basis van vrijwilligheid kan

gebeuren. De gemeenten Koggenland en Drechterland hebben hier ervaring mee en voor de evaluatie van dit proces bij deze gemeenten wordt binnenkort een extern bureau ingezet. Een andere mogelijkheid is het door de gemeente opleggen van een beschermingsregiem per stolp of voor de stolpenstructuur en dan zou hierover iets in de Omgevingsvisie kunnen worden opgenomen maar daarbij dient benadrukt te worden dat de Omgevingsvisie juist ziet op deregulering en niet op het weer toevoegen van extra regels. Medio 2019 wordt een nota voorgelegd door GS met daarin de mogelijkheden voor verdere aanscherping van de regels. Daarnaast kan gedacht worden aan het in het leven roepen van een sloopvergunning – met name vanwege de preventieve werking – of aan het koppelen van de Loods aan de herbestemming van stolpen. GS stellen voor om te focussen op stolpen die dateren van voor 1950.

De heer **Buijtendorp** (D66) vraagt of het klopt dat een adempauze gemakkelijk te regelen is maar dat dat niet geldt voor uitbreiding van het beschermingsregiem.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) is van mening dat de regels opgenomen moeten worden in de Omgevingsverordening. Er zijn 500 stolpen met een monumentenstatus maar de overige 4500 hebben geen monumentenstatus. Wanneer de ervaringen van de twee gemeenten bekend zijn, zijn GS dan bereid om met een voorstel te komen?

De heer **Wieseahn** (VVD) stelt voor een adempauze in te lassen om eigenaren bewust te maken van de waarde van hun stolp zodat voorkomen wordt dat waardevolle stolpen gesloopt worden, maar wel op basis van zo weinig mogelijk regels. Dat betekent dus een licht regiem zoals het verplicht melden van het voornemen van het slopen van een stolp waarna een termijn van 6 weken ingaat, zodat een gemeentelijk adviseur kan helpen bij het bepalen van de waarde of bij het vaststellen dat het gaat om belangrijk erfgoed of dat een historisch onderzoek moet worden uitgevoerd (op kosten van de gemeenschap). Het regiem mag niet te zwaar zijn, want dat kan ertoe leiden dat geen enkele stolp meer kan worden gesloopt.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) sluit zich hierbij aan. Een beschermingsregiem hoort eerder bij de gemeente thuis.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meent dat het voor uitzonderlijke gevallen wel mogelijk moet zijn om een beschermingsregiem in het leven te roepen. Hij is benieuwd naar de uitkomst van de ervaringen van de twee gemeenten en of een juridisch instrument wel of niet wenselijk is.

Mevrouw **De Meij** (50plus) ondersteunt het opstellen van een licht regiem geen zwaar beschermingsregiem voor de resterende 4.500 stolpen, want ook gemeenten gaan niet zo maar over tot sloop. Ook de gemeenten spreken eerst met de belanghebbenden en zij maken een serieuze afweging. Gemeenten gaan niet zo maar lichtzinnig over tot sloop.

De **voorzitter** constateert dat de gedeputeerde Van der Hoek een notitie heeft toegezegd.

7. Rondvraag portefeuille dhr. Van der Hoek en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen.

655 8. Sluiting

De **voorzitter** dankt iedereen voor zijn en haar bijdrage en sluit de vergadering om 21.15 uur.

660 9. C-agenda Economie, Toerisme en Recreatie, Internationale Marketing en Acquisitie, Sponsoring en Subsidies algemeen (Bond)

9.a Economie: Brief GS aan PS inz. Resultaat Breedband buitengebied Noord- Holland (C-agenda EEB 11 februari 2019)

9.b Economie: Brief GS aan PS inz. Evaluatie detailhandelsbeleid 2015-2020 (c- agenda EEB 11-2-2019)

665

10. C-agenda Energie, Duurzaamheid, Circulaire Economie, Bestuur, Culturele Infrastructuur, Inkoop (algemeen) en Archieven (Van der Hoek)

10.a Circulaire economie: Brief GS aan PS inz. Voortgangsrapportage Actieagenda Circulaire Economie 2017-2020 (C-agenda EEB 11 februari 2019).

670 10.b Energie: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling Warmtetransitie in de gebouwde omgeving (C-agenda EEB 11-2-2019 en C-agenda R&W 25-2- 2019)

10.c Erfgoed: Brief GS aan PS inz. Definitieve herijking provinciaal erfgoedregister in de gemeente Hollands Kroon (C-agenda EEB 11-2-2019)

675 11. C-agenda Recreatieschappen en Onderwijs en Arbeidsmarkt (Tekin)

12. C-agenda Communicatiebeleid, integriteit, PS/GS zaken, juridische zaken en intern. betrekkingen/public affairs

680 13. C-agenda Algemeen

13.a Ruimte: Lakmoesproef voor het omgevingsbeleid (Raad voor de leefomgeving en infrastructuur) (C-agenda R&W, NLWM, EEB en M&F)

13.b Europastrategie: Brief GS aan PS rapportage 2018 Europastrategie Noord- Holland (C-agenda M&F en EEB 11-2-2019, NLWM en R&W 25-2-2019)

685 13.c Heel PS: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht januari 2019 (c- agenda M&F en EEB 11-2-2019 en NLWM en R&W 25-2-2019)

690

695

700